برخی اظهارات رئیس‌جمهور درخصوص مذاکرات بحث برانگیز شد

دکتر! عزیزم دقت کن

علی مزروعی
خبرنگار گروه سیاست

مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور روز گذشته در جمع اصحاب رسانه نکاتی را مطرح کرد که هم درمتن و هم درفرامتن واجد ایراد است. اینکه بگوییم تحریم نفت اثر گذاشته، ما چاره‌ای جز گفت‌وگو نداریم و در هرجنگی هم ازپیش باختهایم آنقدر که می‌آید، می‌زند و می‌رود هم غلط است هم کارکردی ندارد. واضح است که وقتی می‌گوییم چاره‌ای جز مذاکره نداریم طرف مقابل کمتر مجاب خواهد شد تا امتیاز بدهد. و بیشتر تمایل پیدا خواهد کرد که تش را بیشتر کند آن‌هم وقتی که رئیس‌جمهور مدعی شده هم تحریم و هم تحمیل جنگ بر ایران مؤثر بوده است، حال آنکه هردو ادعا با ادبیات سیاسی مناسب فاصله دارد و رئیس‌جمهور باین اظهارات ناخواسته میزمذاکره را می‌سوزاند.

راه مهار تحریم و جنگ تن دادن به آن نیست

ما در نبرد اخیر آنقدری فعال و مقتدر عمل کرده‌ایم که طرف مقابل از طرح نابودی ایران در عرض ۱۲ روز برسد به نقطه‌ای که درخواست آتش‌بس بدهد و خواهش کند آتش‌بس را نقض نکنیم.

در مورد آثار تحریم‌های نفتی نیز مؤسسه تانکر تراکر که داده‌های مرتبط با نقل و انتقال انرژی را ارزیابی می‌کند در گزارش اخیر خود تشریح کرده است که فروش نفت ایران به ۲ میلیون بشکه رسید و تایید کرد که این رقم ۴ برابر میزانی است که ایران در سال ۲۰۱۹ با اعلام تحریم‌های آمریکا پس از خروج ازبرجام، نفت صادر می‌کرد. این یعنی ایران توانسته با سیاست‌های تحریمی مقابله کند و آن طور که رئیس‌جمهور می‌گوید تهران در مقابل تحریم‌های نفتی واشنگتن دست‌بسته نیست.

البته کسی منکر این واقعیت نیست که تحریم نفت و انقطاع بانک‌ها باعث می‌شود ترادرآمدهای نفتی در حد اعلی حاصل نشود اما مسیر طی شده ثابت می‌کند که برای مقابله با این تحریم باید طراحی و پیگیری داشت، نه اینکه با استناد به فشارهای حاصل از تحریم برای کشور انفعال تجویز شود. این انفعال بدون اینکه کارکردی داشته باشد طرف مقابل را به تشدید فشار ترغیب می‌کند.

صلح‌طلب اما جنگ‌بلد را ادامه دهید

چند ماه پیش بود که رئیس‌جمهور در واکنش به تهدیدهای پایی ترامپ مبنی بر حمله به ایران در پیوز خود نوشته بود: «صلح‌طلب ولی جنگ‌بلد.» اگرچه پزشکیان بارها بر همین منطق تأکید کرده اما در مواردی همچون جلسه دیروز خلاف این موضع را بر زبان آورده است. او خطاب به منتقدان مذاکره می‌گوید اگر گفت‌وگو نکنیم چه کنیم، بروبم بجنگیم و ادامه می‌دهد که اظهارات رویکشنبه ایشان و دوگانه‌سازی تصویرشده برداشت ناقصی است.

در این شرایط این سؤال از تیم برگزارکننده جلسه با اصحاب رسانه به وجود می‌آید که چه پروتکل محتوایی پیش از جلسه و چه پروتکل رسانه‌ای پس از جلسه برای اجتناب از حواشی، طراحی شده است. اگر صحبت‌های رئیس‌جمهور قابل بازنشر برای عموم است پس چرا تمام جلسه را علنی پخش نمی‌کنند تا تصور کامل‌تری از محتوا در ذهن مخاطب بنشیند. تیم رسانه‌ای که در این مورد حساسیتی ندارند پس در مورد بقیه محتوا جلسه هم چنین حساسیتی نباید داشته باشند. اگر هم حساسیتی وجود دارد و برخی بخش‌های دیگر صحبت‌های رئیس‌جمهور ممکن است با بررسی تیم رسانه‌ای منتشر نشود، در این صورت در مورد این استاندارد دوگانه در انتشار محتوا و سانسورگرایی سلیقه‌ای در مظان اتهام قرار می‌گیرند.

ادامه در صفحه ۷

در جلسهٔ مدیران رسانه‌ها با رئیس‌جمهور چه گذشت؟

بنزین، آب، مذاکره

زهرا طیبی
خبرنگار گروه سیاست

فرصت کم بود و رئیس‌جمهور نتوانست به تمام سؤالات و نکات مدیران مطبوعات پاسخ بدهد. آن‌طور که اعضای حاضر در جلسه گفتند، رئیس‌جمهور در نزدیک به ۱۵ دقیقه پاسخ‌گی علی ناظر به کلان مسئله‌های موجود کشور دادند. آب، بنزین و مذاکره، تقریبا مهمترین مسائلی بودند که در جلسه رئیس‌جمهور با مدیران مطبوعات مطرح شد؛ موضوعاتی که بمنوعی جزء دغدغه‌های اصلی مردم نیز به شمار می‌رفتند. مسعود پزشکیان در مورد امکان مذاکره گفت بدون اجازه رهبری اقدامی انجام نخواهد داد و ادامه داد: «اصلا در ذات ما تسلیم‌شدن نیست. می‌گوید حرف نمی‌زنم خب می‌خواهی چه‌کار کنی؟ می‌خواهی بجنگی؟ خب آمد و زد. دوباره درست کنیم، دوباره می‌زند، نمی‌شود یا مسائل را حل‌وفصل کرد. ما بدون رضایت و هماهنگی با رهبری کاری نخواهیم کرد، حتی اگر مخالف نظر خودمان باشد، چون به آن اعتقاد داریم هم از نظر علمی، هم از نظر اعتقادی ولی وقتی هماهنگ کردیم بهتر است بلیه گیر ندهند که چرا این کار را کردیم. بدون هماهنگی هم کاری نخواهیم کرد.» البته بعد از آن طیف شروع می‌شود تا گروهی که مذاکره را تسلیم می‌دانند. معتقدند به برخی از اصلاح‌طلبان نباید گرایش رادیکال را به نام وفاق دنبال کنند. بالاخره سه‌صدر وجود دارد که نظرات مختلف شنیده شود و این‌ها کنار هم قرار بگیرند. شاید بشود گفت دغدغه مشترک این است که مسئله مرجعیت حاکم حل شود. بالاخره صداهای مختلف، مواضع مختلف، نیروهای مختلف امکان بروز و ظهور و گفت‌وگو دارند و بالاخره رئیس‌جمهور هم نقدها را شنید و حوصله کرد.»

آقای پزشکیان ویژگی‌های یک رئیس‌جمهور یک‌ساله را نداشت

آجورلو به این موضوع هم اشاره کرد که رئیس‌جمهور در نسبت با جلسات دیگر، خسته‌تر دیده شد: «در جلسه به‌واسطه اینکه وقت رئیس‌جمهور پر بود و اصلاً امکان نداشت وقت توسعه پیدا کند، ایشان خیلی کم‌صحبت کرد؛ شاید ۱۰ تا ۱۵ دقیقه. برآورم از این چند دقیقه این بود که نسبت به سال پیش که ایشان را در جلسه‌ای قبل از تشکیل کابینه، دیدم که با همین رسانه‌ها برگزار شده بود و یک جلسه هم همایش وفاق که فرصت شد صحبت‌های ایشان را بشنوم، به نسبت دو جلسه، کمی آثار خستگی و فشار کار دیده می‌شد. آنطور که من حس کردم، فشار روی ایشان خیلی زیاد است. توقعات و خواسته‌ها زیاد است، مشکلات هم بسیار زیاد است و بالاخره ساختار دولت هم نمی‌تواند این‌ها را پاسخ دهد. فکر می‌کنم کاملاً مشخص بود که آقای پزشکیان درگیر موضوعات مختلف است و دریک‌سالگی دولت که معمولاً وقت ماه‌عسل است و وضعیت خوبی دارند و هنوز خیلی گرفتار مشکلات نشده‌اند و محبوبیت اجتماعی‌شان بالاست، اما در اولویتی‌های یک رئیس‌جمهور سال اولی را ندیدم و کمی خسته به نظر می‌رسیدند. بخش‌هایی از این صحبت‌ها مربوط به مسائل اقتصادی بود، همچنین سیاست خارجی و مسائل پیرامون ایران که همه این‌ها درگیرشان است. خیلی با فضای سال گذشته متفاوت شده است. اما چیزی که من دریافتم این بود که بالاخره ایشان کمکی می‌خواهد. آقای پزشکیان اذعان کرد که کمکی می‌خواهد و دولت نباید تنها بماند. همچنان بر همان ریل رفاه و تفاهم حرکت می‌کنند، اما این کمک لازم است. در عین حال، چیزی که من دریافت کردم این است که ایشان می‌خواهد راه مذاکره را دوباره باز کند و انرژی بگیرد تا تصمیم‌های جدیدی بگیرد، احتمالاً در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی. بعید می‌دانم لایحه حجاب را بخواهد دوباره بازنویسی کند یا به عقب برگرداند؛ صرفاً بر اساس چیزهایی که از ایشان شنیدم، به این صورت است. به طور کلی، دولت گرفتاری‌های زیادی دارد. مشکلات زیادی دارد و آقای پزشکیان کمی ناراحت و کلافه به نظر می‌رسد. فشار زیادی را تحمل می‌کند و دنبال راه‌حلی می‌گردد. بخشی از این راه‌حل، کمک گرفتن است و بخش زیادی از آن هم به نظر نمی‌خواهم بنزین را برای محرومان گران کنم؛ اما برای کسی که چهاربرابر مصرف می‌کند چرا باید یارانه اختصاص بدهم. این نیازبه کمک و همراهی و وحدت شما دارد. الان قرار است چهارمیلیارد دلار، بنزین وارد کنند. که من بدهم یک عدد با ۱۵۰۰ تومان مصرف کنند، من نمی‌توانم مهیاش را جبران کنم.» پزشکیان به ماجرای قطعی آب هم اشاره کرد و گفت چاره‌ای جز قطع‌کردن آب ندارد: «امروز در شرایط اجبار قرار داریم و حق انتخاب نداریم؛ نمی‌توانیم آب را قطع نکنیم.» در گفت‌وگو با مدیران رسانه که در جلسه با رئیس‌جمهور حاضر بودند به بررسی ابعاد مختلف جلسه پرداختیم، برخی مدیران مطبوعات جلسه را مثبت ارزیابی کردند و برخی نیز از نتیجه آن ابراز نگرانی کردند در ادامه مشروح این گفت‌وگوها را از نظر می‌گذرانید.

آجورلو: مردم نباید از رئیس دولت حس ناامیدی بگیرند

سعید آجورلو، مدیر مسئول روزنامه صبح نو، معتقد است اصل حضور در جلسه با رئیس‌جمهور مثبت بود، اما انتقاداتی نیز به صحبت‌های رئیس‌جمهور وارد کرد و به این موضوع تأکید داشت که باید به جامعه احساس امید منتقل کرد. در ادامه مشروح این گفت‌وگو را از نظر می‌گذرانید.

سعهٔ صدر برای شنیدن نظرات مخالف وجود دارد

آجورلو، اصل برگزاری جلسه و حضور نظرات متکثر را مثبت دانست و گفت: «معمولاً سالی یک‌بار چنین جلساتی در دولت‌های مختلف تشکیل می‌شود. حداقل در این دو دولت اخیر که من دیدم‌ام، نکته‌ای که وجود دارد این است که به‌صورت «اهمی‌تری» و بسیار سریع و فشرده، رئیس‌جمهور در چنین جلسه‌ای کاملاً فضای کشور را درک می‌کند و حداقل از منظر بخش بیشتری از افکار عمومی و جامعه، یک تصویر برایش ایجاد می‌شود. چون با صنف‌های مختلف دیدار می‌کند و جامعه می‌گذارد، اما اینجا در این جلسه - که بالاخره با رسانه‌ها صحبت می‌کند- رسانه‌ها، جدا از بحث‌های صنفی و این قبیل مسائل، یک نمایی از افکار عمومی به رئیس‌جمهور می‌دهند؛ هم در حوزه فرهنگی، هم اقتصادی و هم سیاسی. از این جهت این امر مطلوب است و می‌توان گفت که حداقل یک امکان مرور خیلی سریع را برای رئیس‌جمهور فراهم می‌کند. به نظرم این یک نکته مهم و بخش مثبت ماجراست که روز گذشته هم انجام شد. در جلسه هم یک برآوردی از افکار عمومی در حوزه‌های مختلف اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی به واسطه همین گفت‌وگو بیان کرد و حتی می‌توان گفت بازخوردی از وضعیت دولت گرفت؛ اینکه جقدر از دولت رضایت وجود دارد و مشکلات دولت کجاست. نکته دوم این است که مواضع مختلف مطرح شد؛ از حضور آقای قوچانی، صالح‌آبادی و دیگر گرایش‌های اصلاح‌طلب مانند آقای اختیاری در سازندگی تا آقای اخوان روزنامه جوان، آقای شریعتمداری روزنامه کیهان، و آقای تیرانداز خبرگزاری فارس؛ بالاخره در این فاصله تقریباً دو ساعته مواضعشان را مشخص بیان می‌کنند. طبیعتاً بخشی از مذاکرات دفاع می‌کنند، طرفدار مذاکراتند و منتقد صداوسیما هستند و از آن طیف شروع می‌شود تا گروهی که مذاکره را تسلیم می‌دانند. معتقدند به برخی از اصلاح‌طلبان نباید گرایش رادیکال را به نام وفاق دنبال کنند. بالاخره سه‌صدر وجود دارد که نظرات مختلف شنیده شود و این‌ها کنار هم قرار بگیرند. شاید بشود گفت دغدغه مشترک این است که مسئله مرجعیت حاکم حل شود. بالاخره صداهای مختلف، مواضع مختلف، نیروهای مختلف امکان بروز و ظهور و گفت‌وگو دارند و بالاخره رئیس‌جمهور هم نقدها را شنید و حوصله کرد.»

آقای پزشکیان ویژگی‌های یک رئیس‌جمهور یک‌ساله را نداشت

آجورلو به این موضوع هم اشاره کرد که رئیس‌جمهور در نسبت با جلسات دیگر، خسته‌تر دیده شد: «در جلسه به‌واسطه اینکه وقت رئیس‌جمهور پر بود و اصلاً امکان نداشت وقت توسعه پیدا کند، ایشان خیلی کم‌صحبت کرد؛ شاید ۱۰ تا ۱۵ دقیقه. برآورم از این چند دقیقه این بود که نسبت به سال پیش که ایشان را در جلسه‌ای قبل از تشکیل کابینه، دیدم که با همین رسانه‌ها برگزار شده بود و یک جلسه هم همایش وفاق که فرصت شد صحبت‌های ایشان را بشنوم، به نسبت دو جلسه، کمی آثار خستگی و فشار کار دیده می‌شد. آنطور که من حس کردم، فشار روی ایشان خیلی زیاد است. توقعات و خواسته‌ها زیاد است، مشکلات هم بسیار زیاد است و بالاخره ساختار دولت هم نمی‌تواند این‌ها را پاسخ دهد. فکر می‌کنم کاملاً مشخص بود که آقای پزشکیان درگیر موضوعات مختلف است و دریک‌سالگی دولت که معمولاً وقت ماه‌عسل است و وضعیت خوبی دارند و هنوز خیلی گرفتار مشکلات نشده‌اند و محبوبیت اجتماعی‌شان بالاست، اما در اولویتی‌های یک رئیس‌جمهور سال اولی را ندیدم و کمی خسته به نظر می‌رسیدند. بخش‌هایی از این صحبت‌ها مربوط به مسائل اقتصادی بود، همچنین سیاست خارجی و مسائل پیرامون ایران که همه این‌ها درگیرشان است. خیلی با فضای سال گذشته متفاوت شده است. اما چیزی که من دریافتم این بود که بالاخره ایشان کمکی می‌خواهد. آقای پزشکیان اذعان کرد که کمکی می‌خواهد و دولت نباید تنها بماند. همچنان بر همان ریل رفاه و تفاهم حرکت می‌کنند، اما این کمک لازم است. در عین حال، چیزی که من دریافت کردم این است که ایشان می‌خواهد راه مذاکره را دوباره باز کند و انرژی بگیرد تا تصمیم‌های جدیدی بگیرد، احتمالاً در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی. بعید می‌دانم لایحه حجاب را بخواهد دوباره بازنویسی کند یا به عقب برگرداند؛ صرفاً بر اساس چیزهایی که از ایشان شنیدم، به این صورت است. به طور کلی، دولت گرفتاری‌های زیادی دارد. مشکلات زیادی دارد و آقای پزشکیان کمی ناراحت و کلافه به نظر می‌رسد. فشار زیادی را تحمل می‌کند و دنبال راه‌حلی می‌گردد. بخشی از این راه‌حل، کمک گرفتن است و بخش زیادی از آن هم به نظر نمی‌خواهم بنزین را برای محرومان گران کنم؛ اما برای کسی که چهاربرابر مصرف می‌کند چرا باید یارانه اختصاص بدهم. این نیاز به کمک و همراهی و وحدت شما دارد. الان قرار است چهارمیلیارد دلار، بنزین وارد کنند. که من بدهم یک عدد با ۱۵۰۰ تومان مصرف کنند، من نمی‌توانم مهیاش را جبران کنم.» پزشکیان به ماجرای قطعی آب هم اشاره کرد و گفت چاره‌ای جز قطع‌کردن آب ندارد: «امروز در شرایط اجبار قرار داریم و حق انتخاب نداریم؛ نمی‌توانیم آب را قطع نکنیم.» در گفت‌وگو با مدیران رسانه که در جلسه با رئیس‌جمهور حاضر بودند به بررسی ابعاد مختلف جلسه پرداختیم، برخی مدیران مطبوعات جلسه را مثبت ارزیابی کردند و برخی نیز از نتیجه آن ابراز نگرانی کردند در ادامه مشروح این گفت‌وگوها را از نظر می‌گذرانید.

قوچانی: جلسه با رئیس‌جمهور، فرصت هم‌افزایی است

محمد قوچانی، مدیرمسئول آگاهی‌نو معتقد است، اصل برگزاری این جلسه و نکاتی که در آن مطرح می‌شود، می‌تواند، هم‌افزایی ایجاد کند و به این موضوع نیز اشاره کرد که در یک جلسه چندساعته با فرصت چهار دقیقه‌ای نمی‌توان، به راهکار روشن رسید اما باید پیگیری را ادامه داد. با او درباره جلسه رئیس‌جمهور با اصحاب رسانه سخن گفتیم که در ادامه مشروح این گفت‌وگو را از نظر می‌گذرانید.

صریح‌ترین جلسه با رئیس‌جمهور

قوچانی، در مورد جلسه روز گذشته رئیس‌جمهور با مدیران رسانه‌ها گفت: «فکر می‌کنم که روز گذشته یکی از صریح‌ترین جلسات آقای رئیس‌جمهور بود؛ به این معنا که ایشان توانست با شناختی که از مشکلات و شرایط کشور دارد - نه در مقام یک داوطلب ریاست‌جمهوری یا یک رئیس‌جمهور تازه منتخب، بلکه به عنوان کسی که یک سال است بر مصدر کار است و در بدترین شرایط کشور شناخت اجمالی پیدا کرده - ایده‌هایی را که دارد مطرح کند. نظرم، آن صحبتی که ایشان در پایان جلسه داشت و گفت امیدوارم صدا و سیما کاملش را پخش کند، خیلی روشن و شفاف بود. در حقیقت، آنچه مربوط به حوزه خبرنگاران بود، مدیران مطبوعات سعی کردند از موضع نمایندگی افکار عمومی، سؤالاتی را مطرح کنند و دغدغه‌هایشان را درباره مسائل جنگ، فیلترینگ، مشکلات، تاتاری‌ها بیان کردند؛ هر کدام از یک زاویه و نگاه متفاوت. تفاوت نگاه‌ها هم روشن بود. حتی در مورد بحث مذاکرات، هم دو دیدگاه موافق و مخالف مطرح شد. اما جمع‌بندی آقای رئیس‌جمهور جمع‌بندی جدابی بود که با همان بیان ذاتی خودشان آن را مطرح کردند. به نظرم، یک تحول در بیان دیدگاه و اراده‌ای که در نظام سیاسی وجود دارد، بود.»

ایدهٔ وفاق ملی را در رابطهٔ بین رسانه‌ها دولت و صداوسیما حل کنید

قوچانی در مورد اینکه در جلسه به چه نکته‌ای اشاره کرده است هم گفت: «من متناسب با روز خبرنگار، بحث مرجعیت رسانه‌ای را مطرح کردم و اینکه در جنگ ۱۲ روزه، ارکان نظامی، امنیتی و اداری کشور به مسئولیت‌های خود عمل کردند. نظامی‌ها مقاومت را فرماندهی کردند که بخشی موفق بود - به‌خصوص در پدافند موشکی - و بخشی هم نقاط ضعف مشخص شد. بحث امنیتی با یک آسیب‌شناسی همراه بود. در بخش اداری و اجرایی، در این دوازده‌روز دولت حضور خوبی داشت و مردم احساسی به دولتی نکردند. حالا ضعف‌های اجرایی دولت، جای خود. نگرانی جهارمی که در این جنگ هم مطرح بود و به‌طور مشخص در مورد اینترنشنال صحبت کردم. چند سالی است که بحث اینترنشنال به طور جدی مطرح می‌شود. همه مسئولان - چه سران قوا چه مسئولان فرهنگی و رسانه‌ای - این پدیده به هر حال راهکار مناسب خودش را می‌طلبد و ظرفیتش در داخل کشور وجود دارد. ما به لحاظ تولید محتوا، در هـــر پلتفرمی که در نظر بگیرید - چه در قالب‌های تصویری و... - این ظرفیت را داریم که در کنار صداوسیما (که در تقابل با آن) و همچنین در حوزه رسانه‌های مکتوب به لحاظ تولید محتوا، دست برتر را داریم. ولی هیچ اراده‌ای وجود ندارد که این ضلع چهارم جنگ وجودی که علیه جمهوری اسلامی شکل گرفته را حل کنیم. از آقای رئیس‌جمهور خواستم که ایده‌وفاق ملی را در رابطه میان رسانه‌ها، دولت و صداوسیما حل کند. البته وقت محدود بود و هر کدام طبیعتاً سه چهار دقیقه بیشتر نمی‌توانستیم صحبت کنیم. آقای رئیس‌جمهور توجهی به این مسئله داشتند و من مطرح کردم که متأسفانه مطبوعات به لحاظ وضعیت اقتصادی در دوره بدی به سر می‌برند. معایش این نیست که پول بیشتری به مطبوعات بدهند. ما هم مثل بقیه اقشار جامعه مشکل داریم، اما مشکل اصلی فقدان رقابت آزاد است؛ به دلیل تورمی که در رسانه‌های دولتی و حاکمیتی وجود دارد. اگـــر حاکمیت فضا را آزاد بگذارد و رقابت آزاد را برقرار کند - حتی در حداقلش و به شکل واقعی - مطبوعات بخش خصوصی می‌توانند بهتر عمل کنند، به‌خصوص مطبوعاتی که در حال تولید گفتمان هستند.»

قوچانی یکی از ویژگی‌های جلسه را حضور مطبوعات مکتوب دانست و مکتوب از طرف دفتر رئیس‌جمهور این جلسه همین بود که علاوه بر روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها، مجلات هم حضور داشتند. خاطرم نیست که قبلاً چنین اتفاقی رخ داده باشد اما برای اولین‌بار، مجلات هم مطرح شدند و حتی دولت گفتمانی نیز مورد بحث قرار گرفت. گفته شد که بدون شکل‌گیری یک گفتمان ملی با تمرکز بر امر ملی، امکان تداوم این مقاومت وجود ندارد و باید این صدا از داخل کشـــور به گوش برسد و در تولید محتوا به آن احترام گذاشته شود.»

تکثر در رسانه‌ها، به رسمیت شناخته شد

قوچانـــی در مورد اینکـــه چقدر موضوعاتی که در جلســـه از جانب رئیس‌جمهور و مدیران رســـانه‌ها، راهگشا و کارآمد بود، گفت: «ایام روز خبرنگار است و در این ایام طبیعتاً افراد، مقداری دغدغه‌های صنفی هم دارند؛ به‌خصوص که مشـــکلاتی در این زمینه، همان‌طور که بقیه کســـبوکارها آسیب دیده‌اند، مطرح شدند. صحبت‌ها، اصطلاحی که من به کار بردم این بود که صنف ما صنف مردم اســـت. به این مسائل نیز اشارائی شد، به‌خصوص از سوی بعضی رســـانه‌ها که وضعیت بسیار سختی را سپری می‌کنند. اما وجه غالب جلســـه مطبوعات بیشتر به مسائل ملی کشور پرداختند. طبیعتاً آنتظار نیست که در سه چهار دقیقه هم صورت‌مسئله مطرح‌شود و هم راه‌حل ارائه گردد. اما در همین اساس آقای دکتر پزشکیان، به‌خصوص در بحث مربوط به مذاکرات و همچنین تاتزاری‌ها جمع‌بندی داشت. ایشان از مطبوعات کمک خواست. صحبت‌هایش این بود که در بحث تاتزاری‌ها نیازمند فضاسازی، گفتمان‌سازی و فکرسازی از سوی مطبوعات هســـتم تا به من کمک کنند که بتوانم با افکار عمومی بعضی از مطالبات و خواســـته‌ها را مطرح کنم. فکر می‌کنم مجموعاً دوستان ما از هر دو جریان سعی کردند بخشی از افکار عمومی را نمایندگی کنند. این جلسات کلاً هم‌افزایی ایجاد می‌کند. ما روز گذشته یک جلسه هم با همین ترکیب، کمودیش، با ریاست قوه‌قضائیه داشتیم. کمودیش، این دو سه جریان اصلی کشور دارند در مسائل کلیدی و حساس به هم نزدیک می‌شوند. مثلاً در زمینه اراذل و اوباش و حقوق اصلاح‌طلبان و اصول‌گرایان، مســـائل فساد و تاتزاری‌ها باعث شده دو جریان سیاسی و فکری کشور به هم نزدیک‌تر شـــوند. فکر می‌کنم اگر بعد از جلسه، به شکل نظرات مکتوب از طرف دفتر رئیس‌جمهور این موضوعات پیگیری شود، نتایج بسیار مناســـب‌تری به دســـت خواهد آمد. البته نگاه من کلاً خوشبینانه است، ممکن است بعضی از دوستان انتقادهایی هم داشته باشند که این انتقادها پابرجا باشد، نقدهایی هم به دولت وارد شد.»

فضلی‌نژاد: به آفت نمادین‌شدن جلسات دچار شدیم

پیام فضلی‌نژاد، سردبیر مجله نقد اندیشه، معتقد است در مجموع آنچه در جلسه روز گذشته با رئیس‌جمهور مطرح شد، مثبت بوده اما آفتی که به نظرمی‌رسد این قبیل جلسات به آن دچارند، اتکا به دیدارها و صحبت‌های نمایشی با رئیس‌جمهور، بدون توجه به کارکردهایی است که برای افکار عمومی دارد. مشروح این گفت‌وگو را از نظر می‌گذرانید.

فرصت حضور رسانه‌های محذوف

فضلی‌نژاد در باره وجه تمایز این جلسه با دیگر جلساتی که رئیس‌جمهور با رسانه‌ها داشته است، گفت: «تفاوت این جلسه با دیدارهایی که مدیران رسانه‌ها با رئیس‌جمهور برگزار می‌کنند، این بود که بخشی از رسانه‌های محذوف که از قضا رسانه‌های مرجع و مهمی هم می‌توانند باشند، به این جلسه دعوت شده بودند. در بارترین شکل آن، مدیران مسئول مجلات و مطبوعات فرهنگی در این جلسه حضور داشتند. به هر حال مدیران حاضر بخشی از مســـائلی که همه روزنامه‌نگاری فرهنگی را در ایران شکسته جدی، عاجل و کشنده کافیدند. الان با تورم و انفجار قیمت کاغذ روبه‌رو نیستید، بلکه با تایاب بودن کاغذ مجلات روبه‌رو یم، گاغذ مرغوبی که پیش از این داشتیم، تبدیل به یک کاغذ نیمه‌متوسط از نظر کیفیت شده و چه بسا ضعیف‌است.»

آفت نمایشی‌شدن دیدار با رئیس‌جمهور

نمادین شدن جلسات با رئیس‌جمهور، آفتی است که دیدار با رسانه‌ها نیز به آن مبتلا شده است. فضلی‌نژاد به این نکته اشاره کرد و توضیح داد: «تمام افراد حاضر در جلسه متقاضی بحث بودند، نکات و تذکرات و آنچه در واقعیت مطبوعات می‌گذرد را بیان کردند. وجه تمایز این جلسه با دیگر جلســـات، وجه نمادین برگزاری چنین جلساتی است. شاید ما همواره به این موضوع اهتمام داشته‌اند که در هر دوره‌ای بتوانند جلسات نمادینی برگزار کنند. متأسفانه در مواردی حتی کارکرد ما آثار تبعات این جلســـات نیز نمادین شده است. علی‌رغم تلاش‌هایی که انجام‌شده، دوستان نهادریاست جمهوری و آن‌هایی که مســـاکن‌دار هستند، دغدغه سرنوشت مطبوعات فرهنگی و روزنامه‌نگاری مطلوب را به صورت کلی، بالاخص مطبوعات فرهنگی، دارند اما به نظر می‌رسد این فریادها خیلی به جایی نمی‌رسد. این دومین بار اســـت که چنین جلسه‌ای در حضور آقای پزشکیان برگزار می‌شود. وقتی یکی از مدیران رسانه‌ها جلسه پارسال را مرور می‌کرد، در ذهن آقای رئیس‌جمهور نبود؛ البته دلایل متعددی هم دارد: کثرت اتفاقاتی که از سال گذشته تا الان رخ داده و حجم رویدادهای غیرمترقبه و غیرقابل پیش‌بینی، اما به هر حال نکات جلسه هم مرور شد.»

ستون فقرات شکسته تولید قدرت

فضلی‌نژاد در باره اشاره کرد که برای کارآمد شدن این جلسات می‌بایست کمیته‌ای پیگیر نکات مطرح شده شود و گفت: «باید شخص یا گروهی مامور پیگیری اتفاق‌ها، صحبت‌ها، مذاکرات و دغدغه‌هایی که مطرح می‌شـــود، بشود. معمولاً هیچ پیگیری بعدی وجود ندارد. این جلسات، جلســـه مرثیه‌خوانی است. در این جلســـه هم به آقای پزشکیان گفته‌که مطبوعات، نشریات فکری و مطبوعات فرهنگی و روزنامه‌نگاری دانش‌ورانه سخت‌ترین دوره خود را می‌گذرانند. این هاستون کارخانه تولید قدرت ملی هستند. در حالی که ستون فقراتشان شکسته و این دوپیامد دارد؛ یکی اینکه حکومت‌ازتبدیل به‌حکومت‌صامت‌می‌کندودیگر حتی حکومت نیز صدایی نیست و بلکه بی‌صداست. نکته دوم اینکه کارخانه تولیدقدرت ملی را تعطیل می‌کند و موجب انواع شکاف‌ها و بحران‌ها از جمله در زمینه گفتمان‌سازی و جریان‌سازی می‌شود؛ یعنی هم جامعه و هم نخبگان قدرت گفتمان‌سازی‌شان را در غیاب رسانه‌هایی که افکار جدی را پرورش می‌دهند، از دست می‌دهند. پیشنهاد ما این بود که آقای رئیس‌جمهور در بازدیدها و ملاقات‌های سرزده از دفتر مجلات هم بازدید کند. مجلاتی که قرار است پرورش افکار دهند به چه روزی افتاده‌اند و با چه مصیبتی مواجه هســـتند.»

صدایی متمایز از مطبوعات فرهنگی

فضلی‌نژاد معتقد است صدای متمایزی در این جلسه از مطبوعات فرهنگی شـــنیده شده و توضیح داد: «ما به جای تولید افکار باید به پرورش افکار بپردازیم و این در نشریات دانشوران و رسانه‌های فرهنگی رخ‌ده می‌خورد. این موضوع هم که نکته دیگری بود که در کنار بحث‌های سیاســـی و نکات روزمره‌ای که دیگران مطرح کردند، مطرح شد. در شرایط موجود کشور با بحران‌هایی که داریم و شکاف‌هایی که مدام تشدید می‌شود، برگزاری این جلسات مغتنم است و باید از چنین گفت‌وگوهایی استقبال کنیم و در عین حال مطالباتمان را مطرح کنیم. جمع‌بندی من از این جلسه مثبت بود و صدای متمایزی هم از مطبوعات فرهنگی شنیده شد که قبلاً کمتر شنیده می‌شد. در بحث اقتصادی کمک خواست. صحبت‌هایش این بود که در بحث تاتزاری‌ها نیازمند فضاسازی، گفتمان‌سازی و فکرسازی از سوی مطبوعات هســـتم تا به من کمک کنند که بتوانم با افکار عمومی بعضی از مطالبات و خواســـته‌ها را مطرح کنم. فکر می‌کنم مجموعاً دوستان ما از هر دو جریان سعی کردند بخشی از افکار عمومی را نمایندگی کنند. این جلسات کلاً هم‌افزایی ایجاد می‌کند. ما روز گذشته یک جلسه هم با همین ترکیب، کمودیش، با ریاست قوه‌قضائیه داشتیم. کمودیش، این دو سه جریان اصلی کشور دارند در مسائل کلیدی و حساس به هم نزدیک می‌شوند. مثلاً در زمینه اراذل و اوباش و حقوق اصلاح‌طلبان و اصول‌گرایان، مســـائل فساد و تاتزاری‌ها باعث شده دو جریان سیاسی و فکری کشور به هم نزدیک‌تر شـــوند. فکر می‌کنم اگر بعد از جلسه، به شکل نظرات مکتوب از طرف دفتر رئیس‌جمهور این موضوعات پیگیری شود، نتایج بسیار مناســـب‌تری به دســـت خواهد آمد. البته نگاه من کلاً خوشبینانه است، ممکن است بعضی از دوستان انتقادهایی هم داشته باشند که این انتقادها پابرجا باشد، نقدهایی هم به دولت وارد شد.»

مقدم: حرف‌های متنوع از صاحبان فکر مختلف بیان شد

بیژن مقدم، مدیر مسئول سایت الف به این موضوع اشاره کرد که به خاطر کوتاه بودن زمان جلسه، رئیس‌جمهور به همه سؤالات پاسخ ندادند. البته بخش مثبت جلسه را حضور تفکرات و نگاه‌های متکثر و بیان دغدغه‌هایشان دانستند. با او درباره این جلسه سخن گفتیم، در ادامه مشروح این گفت‌وگو را می‌خوانید.

وقت پاسخ رئیس‌جمهورکم بود

بیژن مقدم درخروج جلسه، را به جهت حضور ایده‌ها و نظرات متفاوت، مثبت دانست و گفت: «این جلسات درمجموع جلسات خوبی است. بالاخره رئیس‌جمهور توسط همه کسانی که در یک صنف و واحد مشترک کار می‌کنند، به شکل کارشناسی مورد خطاب قرار می‌گیرد. از این جهت، شنیدن حرف‌ها خوب است. نکته دوم این است که حرف‌های متنوع شنیده و گفته می‌شود. چون تقریباً صاحبان فکرها و ایده‌های مختلف و متضادی آنجا حضور داشتند؛ یکی موافق، یکی صددرصد مخالف. هر دو طرف هم استدلال خود را مطرح کردند و رئیس‌جمهور محترم می‌شنود و می‌تواند تصمیم بگیرد و ببیند کدام فرد درست می‌گوید. جلسه نیز همین‌طور پیش رفت و بیشتر رئیس‌جمهور شنونده بود و زمان کمی به ایشان اختصاص پیدا کرد. یک قرار خارجی هم داشتند و نمی‌توانستند آن را به تأخیر بیندازند، لذا صرفاً کلیاتی را مطرح کردند.»

افرادی را که توان اجرایی ندارند عوض کنید

مقدم به این موضوع هم اشاره کرد که در جلسه با رئیس‌جمهور به سه نکته اشاره کرد است که آقای رئیس‌جمهور، پاسخ ندادند و گفت: «من سه نکته مطرح کردم:

۱. «احساس» غیر از «واقعیت» است. احساس، امری جدا از آن چیزی است که شما با آمار بگویید. نباید مردم چنین حسی داشته باشند که دولت در حوزه‌های معیشتی، گرانی و اقتصادی غایب است و هرکس هرکاری بخواهد می‌تواند انجام دهد. باید مراقب باشد که این حس بی‌دولتی به مردم دست ندهد.

۲. تغییرات کابینه مورد انتظار است. یک سال است که دولت با این افراد کار کرده و الان می‌توانید افرادی را که توان اجرایی کافی ندارند، یا آنچه را که انتظار داشتید برآورده